ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η ΔΙΚΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΟΚΤΟΝΩΝ

Μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 97. 'Η δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Γεωργίου καὶ τῆς πριγκηπίσσης Μαρίας. 'Η ψυχραιμία τοῦ βασιλέως. 'Ο βασιλικὸς ἀρχικυνηγὸς τραυματίζεται. 'Η σύλληψις τῶν δολοφόνων. 'Ο Καρδίτσης καὶ ὁ Κυριακός. Μὲ τὴν δυναμιτίδα. 'Η δίκη. Καταθέσεις μαρτύρων. 'Η ἀπολογία τοῦ Καρδίτση. 'Η ἀπόφασις κ.λ.π.

Δὲν εἶχε σχεδὸν ἀκόμη τελειώσει ὁ ἀτυχὴς πόλεμος τοῦ 97, ὅταν ἔλαβε χώρα μιὰ δολοφονικὴ ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως Γεωργίου Α' καὶ τῆς βασιλοπαιδὸς Μαρίας. Κύριος δράστης τῆς ἀποπείρας ἦταν ὁ 35ετὴς ὑπάλληλος τῆς Δημοκρίας Γεώργιος Καρδίτσης, ἔχων ὡς συνεργὸν τὸν κτίστην Ἰωάννην Κυριακόν. 'Η ἀπόπειρα αὐτὴ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα νὰ προκαλέσῃ τὴ συμπάθεια τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τοῦ κινδυνευσάντος βασιλέως καὶ ν' ἀναστυλώσῃ κάπως τὸ γόητρο τοῦ θρόνου ποὺ εἶχε κλονιστεῖ ἀπὸ τὴν ἥττα.

Στὶς 12 Φεβρουαρίου 1898 ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ ἡ κόρη του πριγκήπισσα Μαρία, συνοδευόμενοι ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ τῆς αὐλῆς Περικλὴ Νέρη, εἶχαν κατεβεῖ ἐφ' ἁμάξης στὸ Φάληρο. Ὅταν ἔφτασαν στὴ θέση Ἀνάλατος, καμμιὰ διακοσαριὰ μέτρα ἀπὸ τὴν πέτρινη γέφυρα, εἶδαν ἕξαφνα νὰ τρέχουν μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγροὺς πρὸς τὸ δρόμο, δυὸ ἄγνωστοι. Κρατοῦσαν κ' οἱ δυὸ ὅπλα ὑπὸ μάλης. Μόλις ἔφτασαν στὸ δρόμο στάθηκαν. Ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ κόρη του δὲν ἀνησυχήσαν βλέποντάς τους γιατὶ ἐνόμισαν ὅτι θὰ ἦσαν κυνηγοί, ἐτεῖδή κι' ἄλλες φορὲς εἶχαν συναντήσει στὸ μέρος ἐκεῖνο κυνηγούς. Μὰ ἕξαφνα δυὸ προβολισμοὶ ἀντήχησαν καὶ τὰ ἄλογα τοῦ βασιλικοῦ ἁμαξιοῦ ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀφηνιασμένα πρὸς τὸ μέρος τῶν δολοφόνων. Μιὰ ἀπὸ τὶς δυὸ σφαῖρες ἔτραυματίσε μάλιστα στὸ γόνατο τὸν ἀρχικυνηγὸ Νέρη. Ἐπίσης τραυματίστηκαν τὰ ἄλογα. Τότε μόλις ὁ βασιλεὺς κι' ἡ κόρη του ἀντελήφθησαν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ δολοφονικῆς ἀποπείρας. Ἀμέσως τρίτος καὶ τέταρτος πυροβολισμὸς ἐπακολούθησε. Ἡ πριγκήπισσα Μαρία τρομαγμένη ἔσκυψε μέσα στὸ ἁμάξι γιὰ νὰ προφυλαχθῇ, ἐνῶ ὁ βασιλεὺς σηκώθηκε ὄρθιος καὶ διέταξε τὸν ἁμαξᾶ νὰ συγκρατήσῃ τὸ δρόμο τῶν ἀλόγων.

— Τί τρεχετε ἔτσι ; ἐφώναξε στὸν ἁμαξᾶ. Φοβηθῆκατε ;

Τῇ στιγμῇ ἐκείνῃ τὸ ἁμάξι περνοῦσε ἀκριβῶς μπροστὰ ἀπὸ τοὺς δολοφόνους. Ὁ βασιλεὺς ἔψωσε τὸ μπαστοῦνι του καὶ προσπάθησε νὰ τοὺς χτυπήσῃ.

Ὅταν πιὰ προσπέρασε ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δολοφόνους ἄρχισε νὰ τρέχῃ πίσω ἀπὸ τὸ ἁμάξι, νὰ φωνάζῃ καὶ νὰ βρίζῃ, ξεθυμαίνοντας ἔτσι γιὰ τὴν ἀποτυχία τῆς ἀποπείρας.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι κατὰ τὴν ἀποτείρα ὁ βασιλεὺς δὲν ἔχασε διόλου τὴν ψυχραιμία του, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς συνοδούς του, πρᾶγμα ποὺ διεπιστώθη καὶ στὴ δίκη.

Μόλις τὸ ἁμάξι ἔφτασε κοντὰ στοῦ Φιξ, συνήντησαν τὸν ἐπιλοχία τῆς Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων Γ.Καραϊσκάκην, τὸν ὁποῖον ὁ βασιλεὺς διέταξε νὰ συναντήσῃ τὴν περίπολο ἡ ὁποία ἐγύριζε στὰ πέριξ καὶ νὰ σπεύσουν πρὸς καταδίωξιν τῶν δολοφόνων.

'Η ἀνακάλυψις ὅμως καὶ ἡ σύλληψις τῶν δολοφόνων ὀφείλεται στὸ δεκανέα τοῦ ἱππικοῦ Δελαμπύραν. Ὁ Δελαμπύρας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀποπείρας ἦτο φρουρὸς στὴν Πυριτιδαποθήκη. Κατὰ τὶς δυὸ τὸ ἀπόγευμα εἶδε δύο ἀνθρώπους ποὺ πέρασαν μπροστά του βιαστικοὶ καὶ στάθηκαν παρακάτω σ' ἕνα σπιτάκι τοῦ ὁποίου χτύπησαν τὸ παράθυρο. Μιὰ γυναίκα τοὺς ἄνοιξε, τοὺς ἔδωσε δυὸ γκρόδες καὶ ἀμέσως οἱ δυὸ ἄγνωστοι ἔφυγαν βιαστικοὶ τραβῶντας πρὸς τὸ Φάληρο, μέσ' ἀπὸ τὰ χωράφια. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὁ Δελαμπύρας τὸ ἀνέφερε στοὺς ἀνωτέρους του μόλις ἐγνώσθη ἡ ἀπόπειρα, ἔγινε ἀμέσως ἡ σχετικὴ ἐξέτασις τῶν ἰδιοκτητῶν τοῦ οἰκίσκου καὶ ἔτσι ἐπετεύχθη ἡ σύλληψις τῶν δολοφόνων ἢ τῶν βασιλοκτόνων ὅπως τοὺς ὀνόμαζαν ἡ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς χαρακτηριστικώτερα...

***

Ἐκτάκτως ἐνδιαφέρουσα ὑπῆρξε ἡ δίκη τῶν δύο αὐτουργῶν τῆς κατὰ τοῦ βασιλέως ἀποπείρας, Καρδίτση καὶ Κυριακοῦ, ἡ ὁποία ἔγινε στὸ Βαρβάκειο. Χιλιάδες κόσμου πάσης τάξεως εἶχαν κατακλύσει τὴν αἴθουσα καί, μάλιστα, λόγῳ τοῦ συνωστισμοῦ, ἐσημειώθησαν ἀρκετὰ ἀτυχήματα. Οἱ δυὸ κατηγορούμενοι διατηροῦσαν τὴν ψυχραιμία τους, ἰδίως μάλιστα ὁ Κυριακός, ὁ ὁποῖος κοιτοῦσε μὲ ἀναιδεια τὸ κοινὸ καὶ προκάλεσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἀντιπάθειά του, ἐνῷ ὁ Καρδίτσης εἶχε μᾶλλον κατακτήσει τὴ συμπάθεια τοῦ ἀκροατηρίου.

Στὴν ἀρχὴ ἀναγινώσκεται ἡ ἔγγραφος κατάθεσις τῆς βασιλοπαιδὸς Μαρίας, ἡ ὁποία ἀφηγεῖται πῶς ἔλαβε χώραν ἡ ἀπόπειρα. Κατόπιν ἐξετάζεται ὁ Ἀρχικυνηγὸς Νέρης, ὁ ὁποῖος ἐπληγώθη κατὰ τὴν ἀπόπειρα. Κατὰ τὴν ἐξέταση τοῦ Νέρη διημείφθη ὁ ἑξῆς διάλογος μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Παπαλεξανδρῆ, συνηγόρου τῶν κατηγορουμένων.

ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ.— Εἶχες μαζί σου τὸ ξίφος σου ;

ΝΕΡΗΣ.— Τὸ εἶχα.

ΠΑΠΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ.— Καὶ ποίαν χρῆσιν ἔκαμες τοῦ ξίφους σου ; Κατῆλθες τῆς ἁμάξης διὰ νὰ καταδιώξῃς τοὺς κακούργους ἢ ἀποταξῆς τὸ στῆθος σου διὰ νὰ προφυλάξῃς τὴν ζωὴν τοῦ Βασιλέως σου ;

ΝΕΡΗΣ.— Ὄχι.

Κατόπιν ἐξετάζονται διάφοροι ἄλλοι καὶ ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν μαρτύρων τῆς ὑπερασπίσεως. Ὅλοι οἱ τελευταῖοι καταθέτουν ὅτι ὁ Καρδίτσης ἦτο ἐργατικώτατος καὶ τιμιώτατος, μανιώδης στὴν ὑπηρεσία του ὡς ὑπάλληλος. Στὸ Δημαρχεῖο ὅπου ἐργάζετο πήγαινε πρῶτος καὶ ἔφευγε τελευταῖος. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου ἔκανε ἐράνους ὑπὲρ τῶν ἐθελοντῶν. Μετὰ τὸν πόλεμον εἶχε γίνει πολὺ μελαγχολικὸς καὶ ἀπηγόρευε στοὺς φίλους του νὰ τοῦ κάνουν λόγο γιὰ τὸν πόλεμο.

Κατόπιν ἐξετάζεται ὁ ἐνεργήσας τὰς ἀνακρίσεις ἀνακριτὴς Γεωργιάδης, ὁ ὁποῖος καταθέτει ὅτι ἐκ τῶν ἀνακρίσεων προέκυψε ὅτι ὁ Καρδίτσης ἤλπιζε ὅτι ἂν πετύχαινε ἡ ἀπόπειρά του θὰ γινόταν ἐπανάστασις στὰς Ἀθήνας, ὁπότε αὐτὸς θὰ ἐφόνευε, μὲ τὴ δυναμιτίδα τὴν ὁποίαν εἶχε προμηθευθεῖ καὶ ἡ ὁποία κατεσκέβη, τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς Δελιγιάννην, Σκουλούδην,Θεοτόκην καὶ Σιμόπουλον.'Ο ἀνακριτὴς Γεωργιάδης καταθέτει ἀκόμη ὅτι ὁ Καρδίτσης ὡς ἄνθρωπος φαινόταν εὐχαριστημένος ποὺ εἶχε διασωθῆ ὁ βασιλεύς, μὰ καὶ λυπόταν πάλι γιατὶ τὸ σχέδιό του δὲν εἶχε κανένα ἀποτέλεσμα.

Μετὰ ἔρχεται ἡ σειρὰ τῶν κατηγορουμένων ν' ἀπολογηθοῦν. Πρῶτος ἀπολογεῖται ὁ Κυριακὸς ὁ ὁποῖος λέει ὅτι τὸ σχέδιο τῆς ἀποπείρας τὸ εἶχε συλλάβει ὁ Καρδίτσης καὶ ὅτι αὐτὸς μόνο πληροφορίες τοῦ ἔδινε σχετικῶς μὲ τὸς ἐξόδους τοῦ βασιλέως καὶ τῶν πριγκήπων ἀπὸ τ' Ἀνάκτορα. Ἐπίσης λέει ἀκόμη ὅτι κατὰ τὴν ἀπόπειρα αὐτὸς ἕναν προβολισμὸ μόνο ἔρριξε καὶ αὐτὸν στὲν ἀέρα.

Ἀμέσως κατόπιν καλεῖται ν' ἀπολογηθῆ ὁ Καρδίτσης, ὁ ὁποῖος σηκώνεται καὶ ἀρχίζει νὰ λέει :

— Δὲν ἔχω νὰ ἀπολογηθῶ. Τὸ μόνον σᾶς λέγω ὅτι ὁ τύπος, ἡ κοινὴ γνώμη καὶ ἡ ἰδική μου ἀντληψις ἐσχημάτισαν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ συμβουλοί του εἶνε οἱ αἴτιοι ὅλων τῶν ἀτυχιῶν τοῦ πολέμου. Ἡ πεποίθησις αὐτὴ μοῦ ἐπέβαλλε ὅπως ἐκδικήσω τὴν ἀπολεσθεῖσαν τιμὴν τοῦ Ἔθνους. *(Ζωηρὰ αἰσθήματα στὸ ἀκροατήριο).*

ΠΡΟΕΔΡΟΣ.— Σὺ ἠσουν ἱκανὸς νὰ ἐκδικήσῃς τὴν τιμὴν τῆς πατρίδος :

ΚΑΡΔΙΤΣΗΣ.— Δὲν ἠξεύρω. 'Η ἰδέα μου εἶνε αὐτή.

ΠΡ.— Ἐτκόπευες νὰ φονεύσῃς τὸν βασιλέα ;

ΚΑΡ.— Ναί.

ΠΡ.— Τὴν βασιλόπαιδα Μαρίαν :

ΚΑΡ.— Ὄχι.

ΠΡ.— Πόσους πυροβολισμοὺς ἐρρίξατε ἐν συνόλῳ;

ΚΑΡ.— Ἑπτά. Ἓξ ἐγὼ καὶ ἅπαξ ὁ Κυριακός.

ΠΡ.— Εἴχες μαζί σου καὶ δυναμιτίδα. Τί τὴν ἤθελες ;

ΚΑΡ.— Ἐσκόπευν ν' ἀνατινάξω τὴν οἰκίαν τοῦ Δελιγιάννη καὶ τῶν ἄλλων πολιτικῶν ἀρχηγῶν.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τελειώνει ἡ ἀπολογία τοῦ Καρδίτση καὶ δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν Εἰσαγγελέα, ὁ ὁποῖος ἀποκαλεῖ τὸν Κυριακὸν καὶ τὸν Καρδίτσην δολοφόνους τῆς Πατρίδος καὶ ζητεῖ τὴν αὐστηροτάτην ἐτυμηγορίαν τῶν ἐνόρκων. Τέλος ὁμιλεῖ ὁ συνήγορος τῶν κατηγορουμένων ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Δικαστηρίου.

Ὁ Καρδίτσης

***

Μετὰ σύσκεψιν μιάμισης ὥρας, ὁ Πρόεδρος τῶν Ἐνόρκων ἀναγινώσκει τὴν ἀπόφαση τῶν συνέδρων διὰ τῆς ὁποίας καταδικάζονται εἰς θάνατον οἱ κατηγορούμενοι. Αὐτοὶ ἀκούγοντάς την διετήρησαν τὴν ψυχραιμίαν τους. Μόνον ἡ φυσιογνωμία τοῦ Καρδίτση, ὅταν ὁ Πρόεδρος ἐπρόφερε τὴ λέξη Θάνατος, ἔκανε ἕνα νευρικὸ μορφασμὸ ποὺ ἔμοιαζε μᾶλλον μὲ γέλιο.

Ὡστόσο ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἔκανε δυσάρεστη ἐντύπωση στὸ κοινὸν ποὺ ἔφυγε ἀπὸ τὸ δικαστήριο, μελαγχολικὸ καὶ σκυθρωπό.

Ἡ ἐκτέλεσις τῶν καταδικασθέντων ἔγινε ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρό. Συγχρόνως ὅμως διεδόθη, ὅτι τὸ κράτος τοὺς ἐφυγάδευσε, λόγῳ τοῦ ὅτι τὴν ἀπόπειραν τὴν ἔκαναν —ὅπως διεδίδετο ἐπίσης— τῇ ὑποδείξει τῶν αὐλικῶν γιὰ ν' ἀναστυλωθῇ τὸ γόητρον τοῦ θρόνου.

ΖΕΣΤΑ - ΖΕΣΤΑ
ΚΑΙ ΚΡΥΑ - ΚΡΥΑ

Ὁ Πολυεύσπλαγχνος Κύριος

Ὁ ἑκατομμυριοῦχος, *(σκεπασμένος μὲ τὴ γούνα του).*— **Ἔχεις πολλὴν ὥρα σ' αὐτὴ τὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου ;**

Ὁ ζητιάνος.— **Πολλὲς ἀφέντη μου.**

Ὁ ἑκατομμυριοῦχος.— **Καὶ κρυώνεις πολύ ;**

Ὁ ζητιάνος.— **Εἶμαι παγωμένος.**

Ὁ ἑκατομμυριοῦχος, *(ἐξακολουθώντας τὸ δρόμο του).*— **Τότε νὰ κινηθῆς λιγάκι γιὰ νὰ ζεσταθῆς !...**